

Analyse | kraka

17. juni 2021

Efterkommere af indvandrere fra muslimske lande ligner i høj grad andre danskere

Af Thomas Damsgaard Tørsløv, Villiam Bo Bresler, Alexandro Mastrandrea og Annasofie Marckstrøm Olesen

Langt størstedelen af efterkommere af indvandrere fra muslimske lande ligner resten af danskerne, selvom det ikke er det indtryk, man får ved at se på simple gennemsnit for de to grupper.

I denne analyse viser vi, at målt på indkomst, skattebetaling, karaktergennemsnit i folkeskolen og uger på overførselsindkomst er 80-90 pct. af grupperne ens, mens de resterende 10-20 pct. driver alle forskellene i gennemsnit. Ligheden mellem efterkommere og personer med dansk oprindelse har været støt stigende siden begyndelsen af 1990'erne.

Hvis man betragter forskelle i gennemsnit uden at kigge på fordelingen af menneskene bag, er det nemt at overvurdere antallet af personer med integrationsproblemer blandt efterkommere. Det er derfor specielt vigtigt i integrationsdebatten at supplere gennemsnitsbetragtninger med mål for, hvor mange personer i grupperne der er forskellige.

Kontakt

Økonom
Thomas Damsgaard Tørsløv
Tlf. 3147 5474
E-mail tdt@kraka.dk

Deloitte

Kraka er finansieret af Realdania, Deloitte og en række øvrige bidragsydere. Se kraka.dk

Forskelle i gennemsnit giver et forsimplet billede

Diskussioner om integration og indvandring i Danmark er ofte farvet af politisk ståsted og præget af følelser, når tal og fakta flyver gennem luften. Et retvisende billede kræver derfor et køligt blik ind bag tallene. Mange af dem afspejler nemlig gennemsnit for en minoritet, som sammenlignes med gennemsnit for andre danskere. Og en stor forskel i de to gennemsnit kan give indtryk af, at de fleste personer i grupperne er fundamentalt forskellige. Det klare billede gennemsnit tegner, dækker som regel over en mere broget virkelighed med både høje og lave tal i begge grupper.¹

Ekstreme værdier påvirker gennemsnit ...

Forestil dig, at en gruppe på 19 mennesker skal undervises af to foredragsholdere: Først en almindelig underviser og dernæst Microsofts grundlægger Bill Gates som gæsteforelæser. Begge forelæsninger har 20 personer i lokalet inkl. underviseren, hvor kun underviseren skiftes ud i pausen. Vil man nu sammenligne indkomsterne mellem grupperne til første og anden forelæsning, skal man træde varsomt. 19 ud af 20, eller 95 pct., af begge grupper tjener præcis det samme – det er jo de samme mennesker. Men udskiftningen af underviseren, der udgør de sidste 5 pct., betyder, at Bill Gates' årsindkomst trækker gennemsnitsindkomsten voldsomt op i anden gruppe.

... selv om de bagvedliggende tal næsten er de samme

Dette karikerede eksempel illustrerer en svaghed ved det simple gennemsnit: I sig selv fortæller det os intet om de fleste af personerne bag tallene. Hvor gennemsnitsindkomsten i første gruppe måske var 500.000 kroner om året, vil anden gruppes gennemsnitsindkomst være på utallige millioner kroner. Det vil derfor være svært at se ligheden mellem de to grupper, hvis man kigger på gennemsnit, selvom grupperne i virkeligheden har 95 pct. overlap i indkomst.

Store forskelle i gennemsnit ...

Simple gennemsnit fortæller os, at efterkommere af indvandrere fra lande med muslimsk flertal betaler 47 pct. mindre skat, modtager overførselsindkomster i 53 pct. flere uger om året, tjener 39 pct. mindre og får 1,4 point lavere karakterer i dansk i folkeskolens afgangseksamen end personer med dansk oprindelse.^{2,3,4} Det kan der være alle mulige grunde til, men det er ikke desto mindre sandt – i gennemsnit.

... dækker over store ligheder mellem grupperne

En anden måde at sammenligne de to grupper på er at vise, hvor mange personer der driver forskellen i gennemsnittene. Og hvor mange personer der på den anden side er ens. Andelen af personerne, som tjener det samme på tværs af grupperne, udgør fx 79 pct. af 35-40-årige vist som et overlap i figur 1.⁵ Sammenlignes alle aldersgrupper, udgør overlappet en marginalt større andel på ca. 82 pct.⁶ De væsentlige indkomstforskelle på knap 40 pct., som ses i gennemsnittene, drejer sig altså dels om forskelle i aldersfordelingen i hver gruppe, og dels om hvad 18 pct. af de to grupper tjener. De resterende 82 pct. af grupperne tjener præcis det samme. Kigger man i stedet på skattebetalinger, bliver overlappet 81 pct.⁷

Gennemsnit og overlap giver mere retvisende billede

Selvom overlappet på ca. 80 pct. afslører stor lighed mellem de fleste personer i grupperne, viser den store forskel i gennemsnit, vist som en stiplede linje i figur 1, at de resterende 20

¹ Rosling, Rosling og Rönnlund (2018), også kendt som "Factfulness", gennemgår denne og andre pointer i detaljer. Denne analyse er stærkt inspireret af metoderne i bogen.

² Muslimske lande er i denne analyse defineret som lande, hvor mindst 50 pct. af befolkningen identificerer sig som muslimer. Data er fra PEW-research center og angiver følgende lande som muslimske: Afghanistan, Albanien, Algeriet, Aserbajdsjan, Bahrain, Bangladesh, Bosnien-Hercegovina, Brunei, Burkina Faso, Comorerne, Djibouti, Egypten, Forenede Arabiske Emirater, Gambia, Guinea, Indonesien, Irak, Iran, Jordan, Kasakhstan, Kirgisistan, Kuwait, Libanon, Libyen, Malaysia, Maldiveerne, Mali, Marokko, Mauretanien, Niger, Oman, Pakistan, Qatar, Saudi-Arabien, Senegal, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Syrien, Tadsjikistan, Tchad, Tunesien, Turkmenistan, Tyrkiet, Usbekistan og Yemen.

³ Beregningerne er baseret på BEF, UDFK og IND fra Danmarks Statistik samt data fra DREAM og egne beregninger.

⁴ Vores definition af efterkommere afviger fra Danmarks Statistiks definition. Se mere i Boks 1.

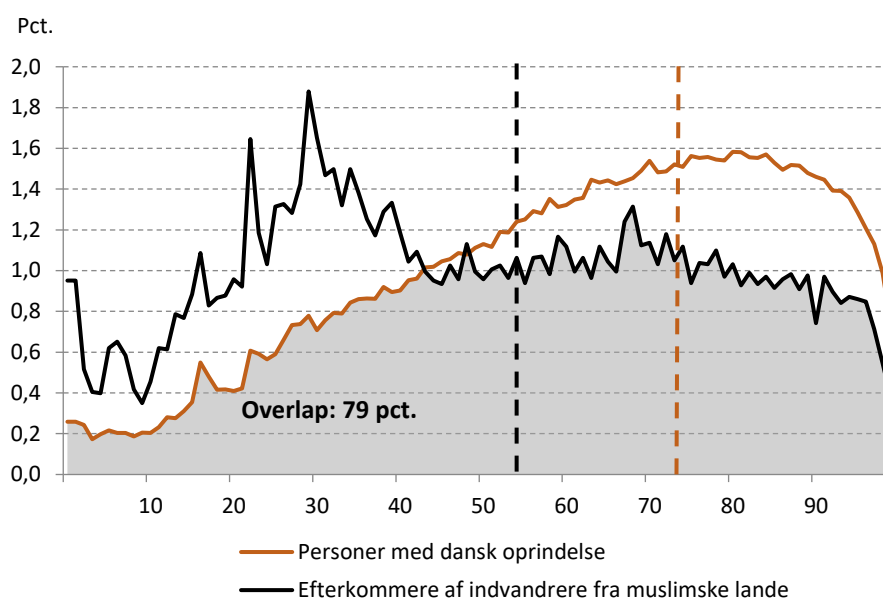
⁵ Hvis man i stedet definerer bruger Danmarks Statistiks definition på efterkommere bliver tallet 85 pct.

⁶ Når vi sammenligner alle aldersgrupper, sammenlignes personer inden for bins af 5 år på tværs af grupperne, og det vægtede gennemsnit af fællesmængderne giver i dette tilfælde 82 pct.

⁷ Eller 84 pct. hvis man bruger Danmarks Statistiks definition på efterkommere. Til beregning af skattebetaling benyttes variabelen skatmvialt_13 fra indkomstregisteret IND.

pct. er meget forskellige. Hvor de 20 pct. af personer med dansk oprindelse, som ikke er i overlappet, typisk ligger i den øvre halvdel af fordelingen, ligger de 20 pct. af efterkommergruppen typisk i den nedre halvdel. Overlappet siger intet om, *hvor* forskellige personer, som ikke er i overlappet, er. Derfor er det nyttigt også at vise gennemsnit sammen med fordelingerne.

Figur 1 Indkomstfordeling for 35-40-årige efterkommere af indvandrere fra muslimske lande og personer med dansk oprindelse, fordelt på indkomstpercentiler - 2019

Anm.: Det skraverede område viser fællesmængden af de to fordelinger – det vi også kalder overlap i denne analyse. De lodrette stiplede linjer angiver gennemsnitsindkomsten for grupperne. Indkomstpercentilerne er baseret på alle 18-64-åriges indkomst. De nederste to percentiler inkluderer personer med 0 indkomst i 2019. Derfor slås de sammen, og gennemsnittet over dem vises. "Efterkommere af indvandrere fra muslimske lande" er defineret som personer født i Danmark med minimum én forælder, som er indvandrer fra et land hvor minimum 50 pct. af befolkningen identificerer sig som muslim. Det inkluderer flere personer end den gængse definition for efterkommere i Danmarks Statistik – se boks 1 for en nærmere forklaring. De personer, som inkluderes ud over Danmarks Statistiks definition, fratrækkes gruppen "Personer med dansk oprindelse".

Kilde: Danmarks Statistiks BEF og IND (indkomstvariabel: perindkialt_13) samt DREAM og egne beregninger.

Nordjyder ligner i høj grad resten af danskerne

For at give en idé om hvor stort et overlap på ca. 80 pct. i indkomst er, kan man sammenligne nordjyder med resten af Danmark jf. figur 2. I den sammenligning er både overlap og gennemsnit tættere, end når man sammenligner efterkommere af indvandrere fra muslimske lande med personer med dansk oprindelse. Her når overlappet i indkomst op på godt 90 pct. Gennemsnittene ligger også tættere – af to årsager. For det første er der større overlap, hvor gennemsnittene per definition er ens. For det andet ligger de personer, som ikke indgår i overlappet, tættere på midten af fordelingen.

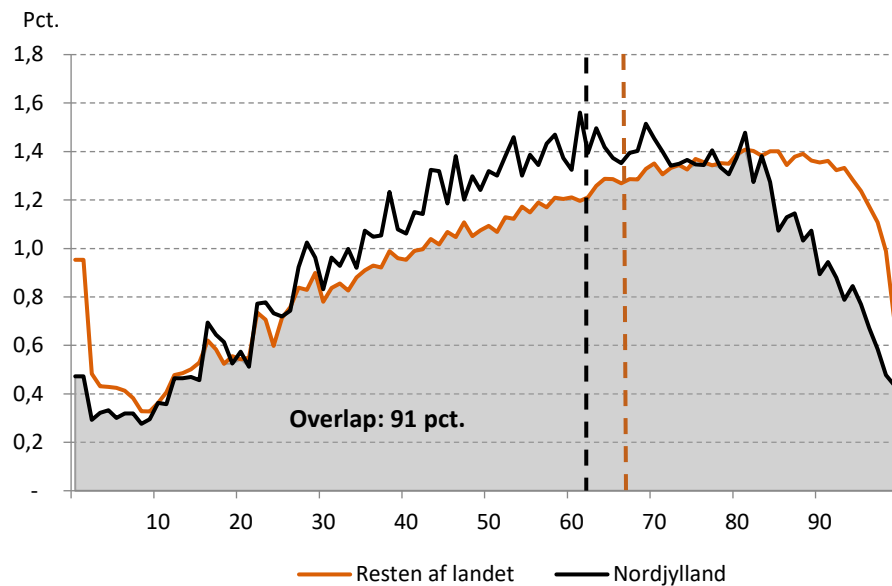
Analyse af overlap kan noget andet end gennemsnit

Den sidste pointe – at de, som ligger uden for overlappet, kan ligge meget forskelligt – er vigtig, når man ser på overlap. Overlappet siger udelukkende noget om, hvor mange personer som ligner hinanden, ikke hvor ekstremt de resterende personer er fordelt. En stor forskel i gennemsnit sammenholdt med et stort overlap betyder, at de, som ikke overlapper, er meget forskellige. To analyser kan på den måde vise samme overlap, men med forskellige konklusioner. En analyse af overlap er derfor ikke nødvendigvis bedre end en analyse af gennemsnit. Tilsammen giver de dog et langt mere retvisende billede af befolkningsgrupperne.

Personer uden for overlap kan skyldes mange årsager

Formålet med analysen er at illustrere, hvor mange personer som i hvert fald på de målte parametre ikke er forskellige fra personer med dansk oprindelse. Vi analyserer ikke det hav af bagvedliggende årsager til forskellene, der kan være, eller hvor stor en andel af befolkningsgrupperne uden for overlappet, der rent faktisk udgør et integrationsproblem. Hvis forskelle i indkomst fx skyldes, at flere personer arbejder til lav løn i sundhedssektoren, er det ikke nødvendigvis tegn på et problem.

Figur 2 Indkomstfordeling for 35-40-årige nordjyder og andre danskere, fordelt på indkomstpercentiler - 2019

Anm.: Det skraverede område viser fællesmængden af de to fordelinger – også kaldet overlap i denne analyse. De lodrette stiplede linjer angiver gennemsnitsindkomsten for grupperne. Indkomstpercentilerne er baseret på alle 18-64-åriges indkomst. De nederste to percentiler inkluderer personer med 0 indkomst i 2019. Derfor slås de sammen, og gennemsnittet over dem vises.

Kilde: Danmarks Statistiks BEF og IND (indkomstvariabel: perindkialt_13) samt DREAM og egne beregninger.

92 pct. modtager samme antal uger offentlige ydelser

Efterkommere af indvandrere fra muslimske lande modtog i gennemsnit overførselsindkomster i 53 pct. flere uger end personer med dansk oprindelse i 2020. Tallene dækker over, at grupperne i gennemsnit modtog ydelser i hhv. 7,1 og 4,5 uger.⁸ Forskellen på 53 pct. kan give indtrykket af, at de fleste efterkommere af indvandrere fra muslimske lande modtager 53 pct. flere overførsler end personer med dansk oprindelse. Det passer imidlertid ikke. I 2020 modtog 77 pct. af efterkommerne af indvandrere fra muslimske lande ydelserne i 0 uger. De resterende 23 pct. af gruppen fordelte sig i høj grad som personer med dansk oprindelse, og overlappet kan beregnes til 87 pct. Tager man højde for aldersforskellene mellem grupperne bliver tallet 92 pct.⁹ Til sammenligning får man 93 pct. overlap, hvis man sammenligner nordjyderne med resten af danskerne.

⁸ Overførselsindkomster er ekskl. SU, barsel og overførsler betinget på sygdom.

⁹ Tallet, hvis man bruger Danmarks Statistiks definition af efterkommere, bliver 91 pct.

Boks 1 Definition af efterkommere af indvandrere fra muslimske lande og personer med dansk oprindelse

I denne analyse afviger definitionen af efterkommere fra definitionen fra Danmarks Statistik. Danmarks Statistik definerer en efterkommer således:

”Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer.”

Denne definition har været genstand for en del debat – en mere detaljeret diskussion af definitionerne kan findes i Social og Indenrigsministeriets arbejdsgruppes rapport fra 2020.¹⁰

Definitionen indbefatter ikke børn, hvor den ene forælder er født i Danmark og har dansk statsborgerskab, men hvor den anden forælder er indvandrer. De defineres i stedet som værende af dansk oprindelse. Der er ikke nogen ”rigtig” måde at definere disse begreber på, men Danmarks Statistiks definition udelukker ca. halvdelen af alle børn af indvandrere fra analysen, hvilket vi ikke ønsker.

På den ene side ville fx børn fra par, hvor den ene part er efterkommer med oprindelse i Tyrkiet og den anden er indvandrer fra Tyrkiet, defineres som ”af dansk oprindelse”. Sådanne familier debatteres netop tit i debatten og kan derfor være interessante at inkludere. På den anden side udelukker definitionen også gruppen, hvor indvandrere gifter sig med personer af dansk oprindelse – et meget håndgribeligt eksempel på integration.

For at inkludere disse grupper definerer vi efterkommere af indvandrere fra muslimske lande således: En person, som har minimum én forælder, som er indvandret fra et land, hvor minimum 50 pct. af befolkningen identificerer sig som muslimer. Definitionen vi bruger i analysen, inkluderer således både en del indvandrere og personer af dansk oprindelse, efter Danmarks statistiks definitioner. Fx inkluderer vi indvanderes børn, som ikke er født i Danmark. Vores definition af personer af dansk oprindelse bliver derfor omvendt smallere, da de personer som inkluderes i begrebet ”efterkommer” fjernes fra gruppen.

Bruger man Danmarks Statistiks definition på efterkommere, var der i 2020 58.849 efterkommere fra muslimske lande. Med vores bredere definition af efterkommere er tallet over dobbelt så højt: 128.633 personer. Når vi i denne analyse skriver om ”efterkommere” eller ”efterkommergruppen”, er det med vores egen definition af efterkommere. Alle beregninger foretages også med Danmarks Statistiks definition af efterkommer, og resultaterne vises i fodnoter. Resultaterne er typisk meget ens på tværs af definitionerne.

82 pct. får samme karakterer i dansk i folkeskolen

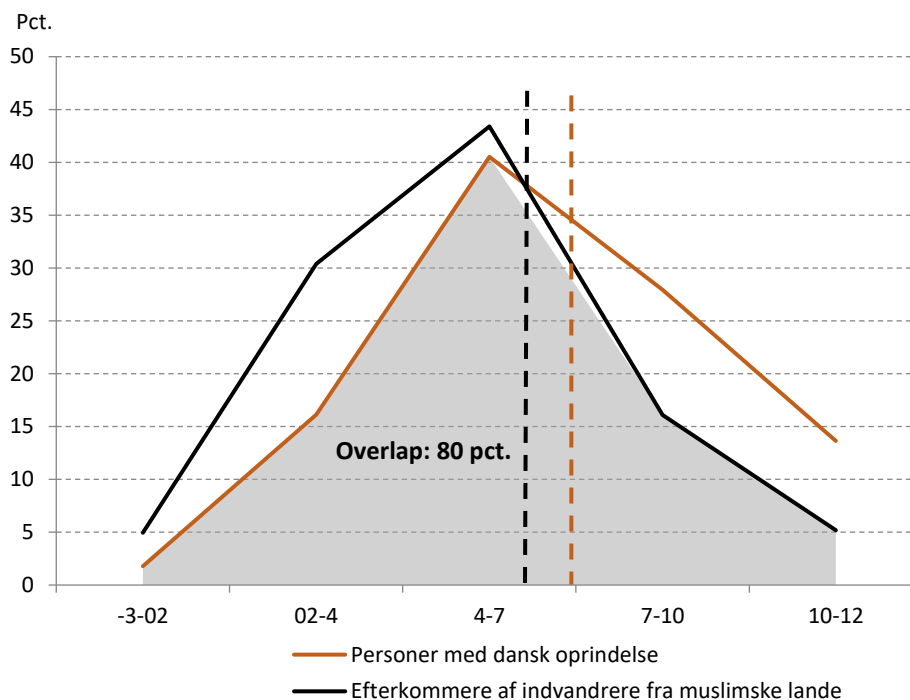
Et klassisk mål for integration er evnen til at tale, skrive og forstå dansk. Som nævnt i indledningen får efterkommere af indvandrere fra muslimske lande lavere karakterer i dansk i folkeskolens afgangseksamen. I gennemsnit. Her er det dog igen vigtigt at se på fordelingen, som ligger bag gennemsnittet. De fleste personer i begge grupper får en gennemsnitskarakter eller højere i dansk jf. figur 3.¹¹ Det drejer sig om 65 pct. af efterkommergruppen og 82 pct. af personer med dansk oprindelse. Samlet set har fordelingerne et overlap på 80 pct.¹² Kun 3 pct.point af forskellen skabes af personer, der dumper. Fra efterkommergruppen dumper ca. 5 pct. mod knap 2 pct. af personer med dansk oprindelse.

¹⁰ [Link til rapport](#)

¹¹ Her er gennemsnit eller over defineret som højere end karakteren 4.

¹² Overlappet, hvis man bruger Danmarks Statistiks definition af efterkommere, ændrer sig stort set ikke og forbliver 80 pct. efter afrunding.

Figur 3 Gennemsnitskarakter i dansk afgangseksamen for elever med dansk oprindelse og efterkommere af indvandrere fra muslimske lande, 2017

Anm.: Det skraverede område viser fællesmængden mellem de to fordelinger – også kaldet overlappet i denne analyse. De lodrette stiplede linjer angiver gennemsnitskaraktererne for grupperne. "Efterkommere af indvandrere fra muslimske lande" er defineret som personer født i Danmark med minimum én forælder som er indvandrer fra et land hvor minimum 50 pct. af befolkningen identificerer sig som muslim. Det inkluderer flere personer end den gængse definition for efterkommere i Danmarks Statistik – se boks 1 for en nærmere forklaring. De personer som inkluderes ud over Danmarks Statistiks definition fratrækkes gruppen "Personer med dansk oprindelse".

Kilde: BEF og UDFK fra Danmarks statistik og egne beregninger

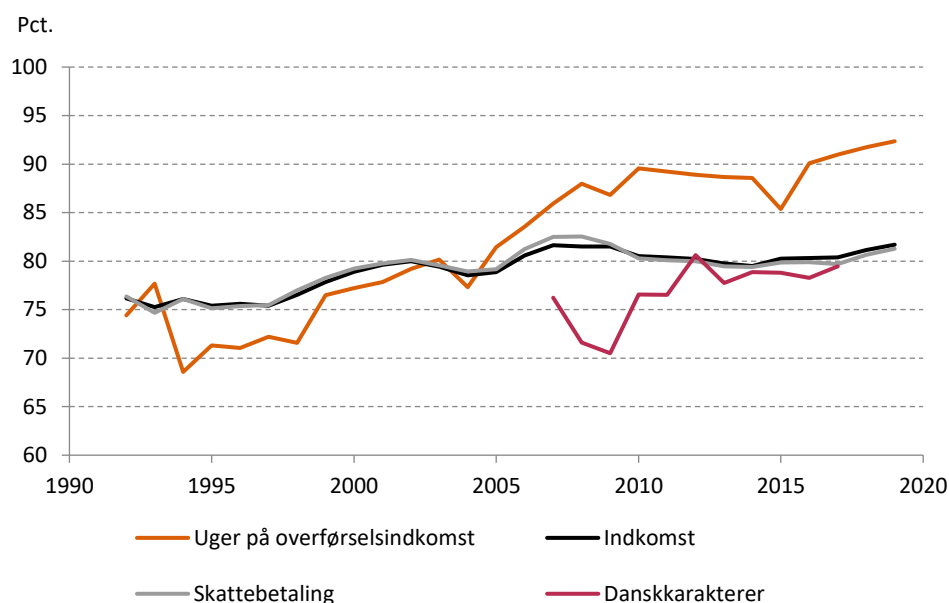
Udviklingen over tid er positiv

Størstedelen af de to grupper er ens, når man kigger på ét år. Kigger man i stedet på grupperne over længere perioder, kan man se, at udviklingen har været positiv siden begyndelsen af 1990'erne, jf. figur 4. Med andre ord ligner en større og større andel af personer i den ene gruppe personer med tilsvarende alder i den anden gruppe. Overlappet målt på indkomst lå på ca. 75 pct. i 1992 og er steget til omkring 82 pct. i 2019. En kraftigere udvikling ses i overlappet mellem antallet af uger på overførselsindkomst, som dykkede til under 70 pct. i midt 90'erne, men som sidenhen er steget til et overlap på 92 pct. i 2019. I danskakaraktererne ses også en lille stigning i ligheden mellem 2007 og 2017.

Sammensætning af grupper kan drive resultater

Udviklingen over tid kan skyldes flere ting. Det eneste, vi aktivt tager højde for i denne analyse, er aldersfordeling, så fx indkomstoverlappet ikke blot stiger, fordi efterkommergruppen er blevet ældre over perioden relativt til personer med dansk oprindelse. Vi tager ikke højde for andre forhold, som til dels kan drive resultaterne. Det kunne fx være, at sammensætning af indvandrere på baggrund af herkomstland ændrer sig over tid, hvilket også betyder, at sammensætningen af efterkommere ændrer sig. Der kan fx være flere personer med tyrkisk oprindelse i begyndelsen af tidsserien end senere, og at netop den gruppe er forskellig fra andre efterkommergrupper.

Figur 4 Udviklingen i overlap mellem personer med dansk oprindelse og efterkommere af indvandrere fra muslimske lande

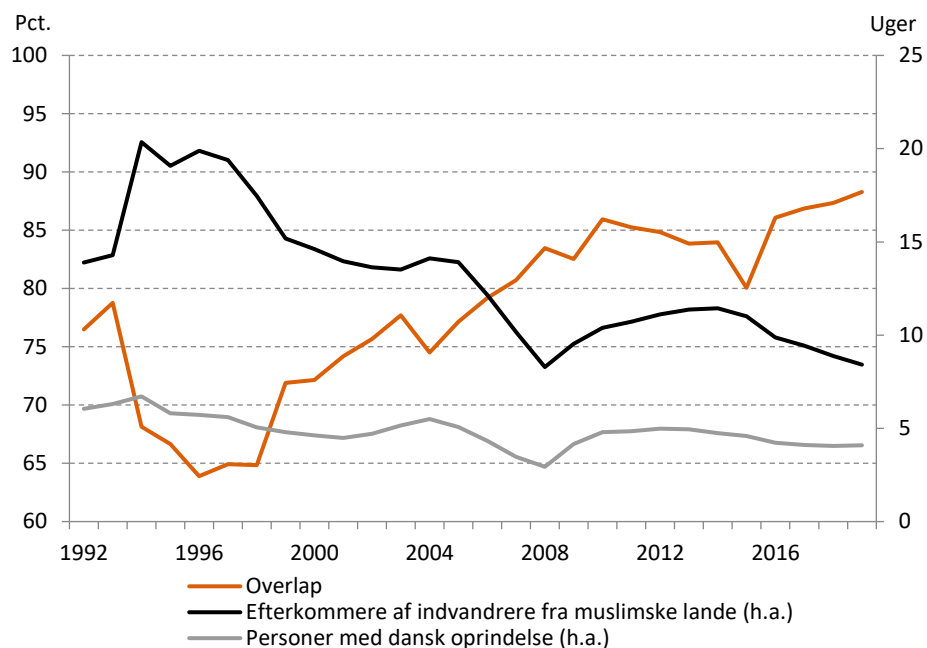
Anm.: Overlappet er mellem densitetsfunktionerne for "personer af dansk oprindelse" og "efterkommere af indvandrere fra muslimske lande" for de givne variable. Overlap er for indkomst, skattebetaling og uger på overførselsindkomst beregnet inden for aldersgrupper (5-års-bins). "Efterkommere af indvandrere fra muslimske lande" er defineret som personer født i Danmark med minimum én forælder, som er indvandrer fra et land, hvor minimum 50 pct. af befolkningen identificerer sig som muslim. Det inkluderer flere personer end den gængse definition for efterkommere i Danmarks Statistik – se boks 1 for en nærmere forklaring. De personer, som inkluderes ud over Danmarks Statistiks definition, fratrækkes gruppen "Personer med dansk oprindelse".

Kilde: BEF, UDFK og IND fra Danmarks Statistik samt DREAM og egne beregninger.

Stor udvikling i overlap i uger på offentlig forsørgelse

Den mest markante udvikling siden 1990'erne er udviklingen i overlap målt ved antallet af uger, personer har modtaget overførselsindkomster i løbet af året. Udviklingen i overlappet har som gennemsnittet sine begrænsninger. Det siger intet om, hvorvidt grupperne ligner hinanden mere, fordi den ene gruppe modtager færre overførselsindkomster, eller fordi den anden gruppe modtager flere. Derfor er det nyttigt at vise udviklingen i gennemsnittene sammen med udviklingen i overlappet jf. figur 5. For personer med dansk oprindelse falder perioden fra ca. 7 uger om året til ca. 4. Stigningen i overlappet skyldes, at efterkommergruppen faldt fra over 20 uger i gennemsnit i 1994 og ned til 6,5 uger i 2019 – på niveau med personer med dansk oprindelse i 1992 og kun én uge højere end nordjydernes 5,5 uger i gennemsnit.

Figur 5 Uger på overførselsindkomster, gennemsnit og overlap blandt 35-40-årige efterkommere af indvandrere fra muslimske lande og personer med dansk oprindelse

Anm.: Overførselsindkomster er ekskl. SU, barsel og overførsler betinget på sygdom. Overlappet angiver overlappet i densitetsfunktionerne for antallet af uger på overførselsindkomster. "Efterkommere af indvandrere fra muslimske lande" er defineret som personer født i Danmark med minimum én forælder, som er indvandrer fra et land, hvor minimum 50 pct. af befolkningen identificerer sig som muslim. Det inkluderer flere personer end den gængse definition for efterkommere i Danmarks Statistik – se boks 1 for en nærmere forklaring. De personer, som inkluderes ud over Danmarks Statistiks definition, fratrækkes gruppen "Personer med dansk oprindelse".

Kilde: BEF fra Danmarks Statistik, DREAM samt egne beregninger

1. Litteraturliste

Rosling, Rosling & Rönnlund (2018). *Factfulness. Ten Reasons We're Wrong About The World - And Why Things Are Better Than You Think.*

Social og Indenrigsministeriet (2020). *Af rapportering fra arbejdsgruppe om opgørelser af personer med indvandrerbaggrund.*